

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 31.5.2017 r.
COM(2017) 291 final

ANNEX 3

ZAŁĄCZNIK

do

**DOKUMENTU OTWIERAJĄCEGO DEBATĘ
W SPRAWIE POGLĘBIENIA UNII GOSPODARCZEJ I WALUTOWEJ**

Załącznik 3. Najważniejsze dotychczasowe tendencje gospodarcze w strefie euro

Wprowadzenie waluty euro początkowo doprowadziło do pewnej konwergencji między uczestniczącymi państwami członkowskimi, zwłaszcza pod względem wzrostu gospodarczego i stóp oprocentowania.

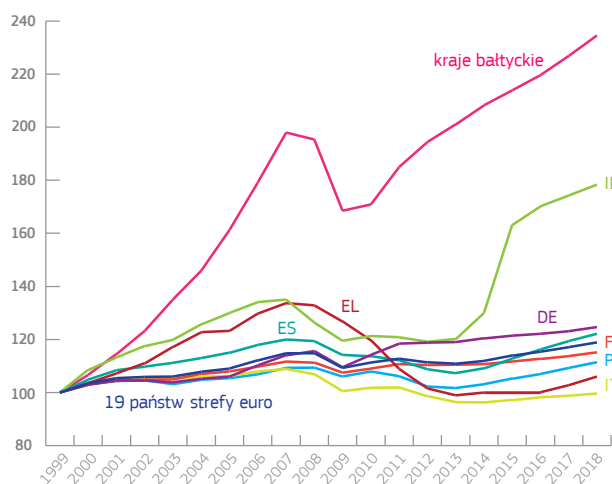
Kryzys ujawnił jednak istotne różnice pod względem konkurencyjności, siły sektora bankowego oraz stabilności finansów publicznych. Różnice te nawarstwiły się w poprzednich latach. Ich efektem było również większe zróżnicowanie wyników gospodarczych.

W ostatnich latach pojawiły się pewne oznaki świadczące o stałym zmniejszaniu się różnic. W dalszym ciągu jednak utrzymują się duże różnice między państwami członkowskimi i widoczne są poważne skutki kryzysu, natomiast nie pojawił się jeszcze silny proces ponownej konwergencji.

Choć w pierwszych latach funkcjonowania strefy euro nastąpił silny wzrost gospodarczy, wiele państw członkowskich odnotowało znaczący spadek poziomu życia w okresie kryzysu. Dla przykładu, podczas gdy w Niemczech od tego czasu pojawił się dynamiczny wzrost, to we Włoszech PKB utrzymuje się poniżej poziomów notowanych przed kryzysem. Skala ożywienia gospodarczego nie była taka sama we wszystkich państwach strefy euro.

Zmiany realnego PKB na mieszkańca

Wskaźnik z 1999 r. = 100

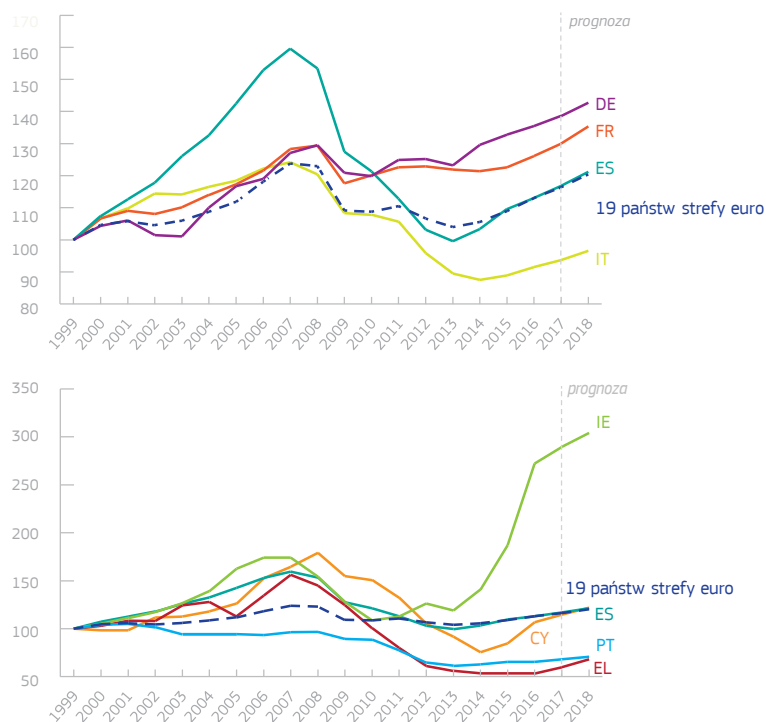

Źródło: Komisja Europejska

Jedną z przyczyn tych różnic w wynikach gospodarczych jest poziom inwestycji. Po znaczącym spadku w okresie kryzysu potrzeba było lat na ożywienie inwestycji – dopiero w ostatnich latach ich poziom znów zaczął rosnąć. W państwach członkowskich, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej w okresie kryzysu, poziom inwestycji pozostaje szczególnie niski.

Zmiany inwestycji ogółem

Wskaźnik z 1999 r. = 100

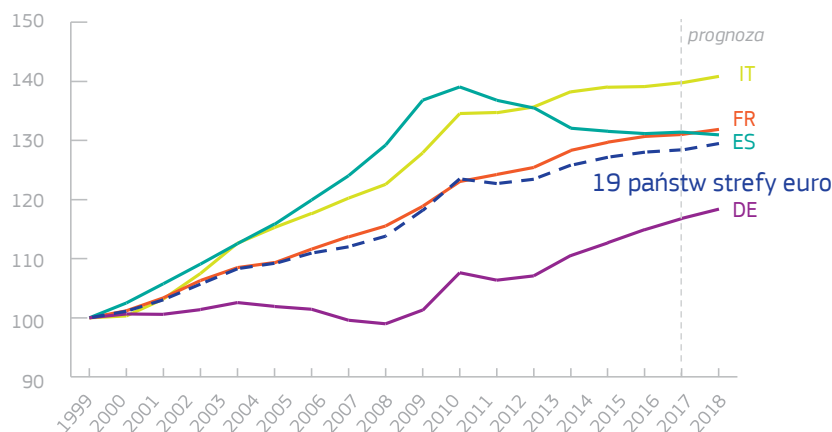

Źródło: Komisja Europejska

W pierwszych latach po wprowadzeniu euro konkurencyjność wyrażona w kosztach pracy była bardzo zróżnicowana. Dla przykładu Niemcy odnotowały szczególnie korzystną dynamikę kosztów pracy w porównaniu z Francją, Włochami i innymi państwami. Hiszpania dokonała znacznej korekty kosztów pracy po wprowadzeniu reform w odpowiedzi na kryzys.

Zmiany nominalnych jednostkowych kosztów pracy

100 = wskaźnik z 1999 r.

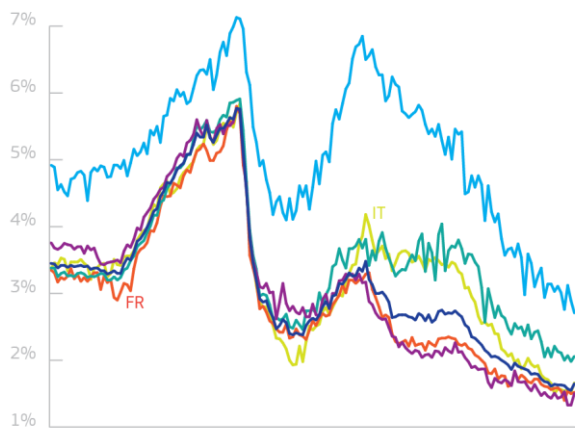
Źródło: Komisja Europejska

Jeśli chodzi o wskaźniki finansowe, od 2012 r. obserwuje się konwergencję stóp oprocentowania kredytów dla sektora prywatnego. Nadal jednak utrzymują się znaczące różnice. Warunki finansowania przedsiębiorstw zależą natomiast w bardzo dużym stopniu od

ich przynależności państwowej. Różnice w realnych wolumenach kredytów rosły aż do 2013 r. i dopiero od tego czasu obserwuje się ich konwergencję.

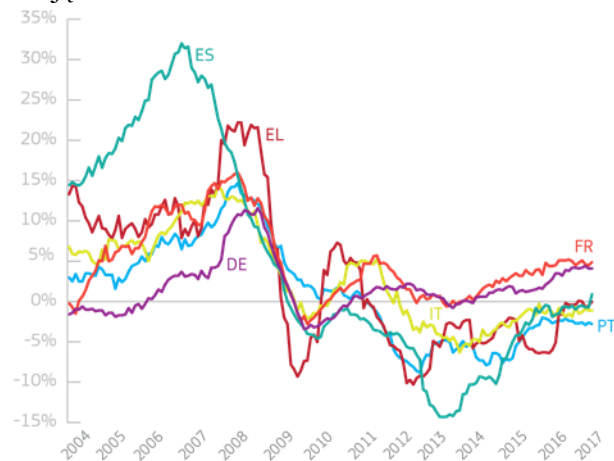
Zmiany stóp oprocentowania kredytów dla przedsiębiorstw niefinansowych oraz wysokości kredytów dla przedsiębiorstw

Stopy oprocentowania w %

Źródło: Europejski Bank Centralny

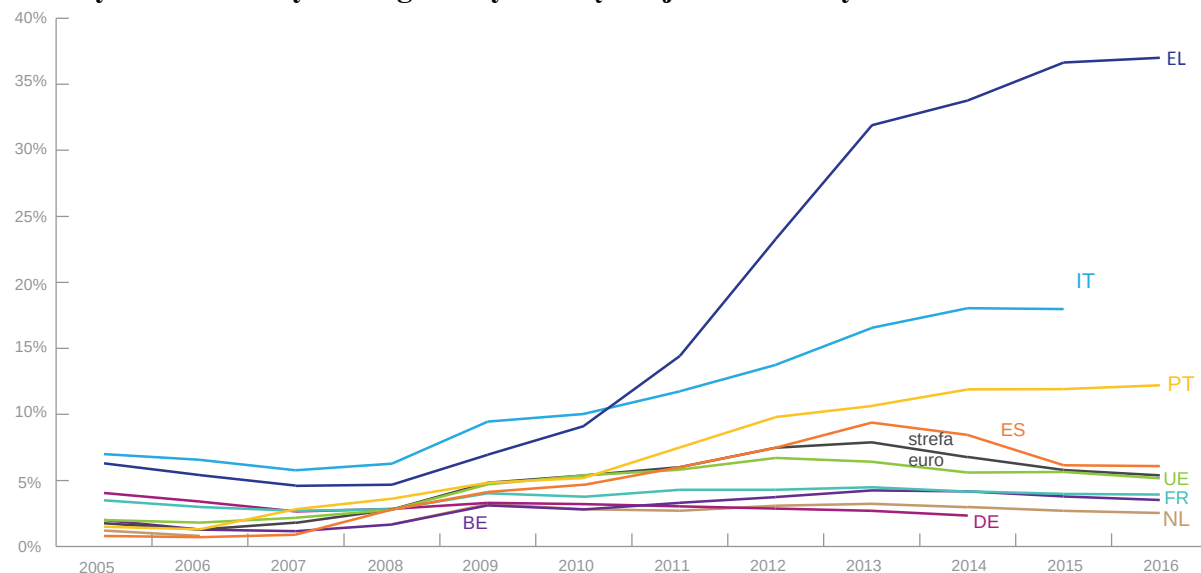
Wartość nominalna kredytów, stopa wzrostu w ujęciu rok do roku

Źródło: Europejski Bank Centralny

Wzrost liczby kredytów zagrożonych (tzn. kredytów, które przestały być spłacane lub w przypadku których dłużnik jest od dłuższego czasu w zwłoce) w bilansach banków jest zarówno symptomem lat kryzysu, jak i źródłem podatności na ryzyko. Odsetek kredytów zagrożonych w południowych państwach członkowskich znacznie przekracza średnią dla strefy euro.

Zmiany udziału kredytów zagrożonych w łącznej liczbie kredytów brutto

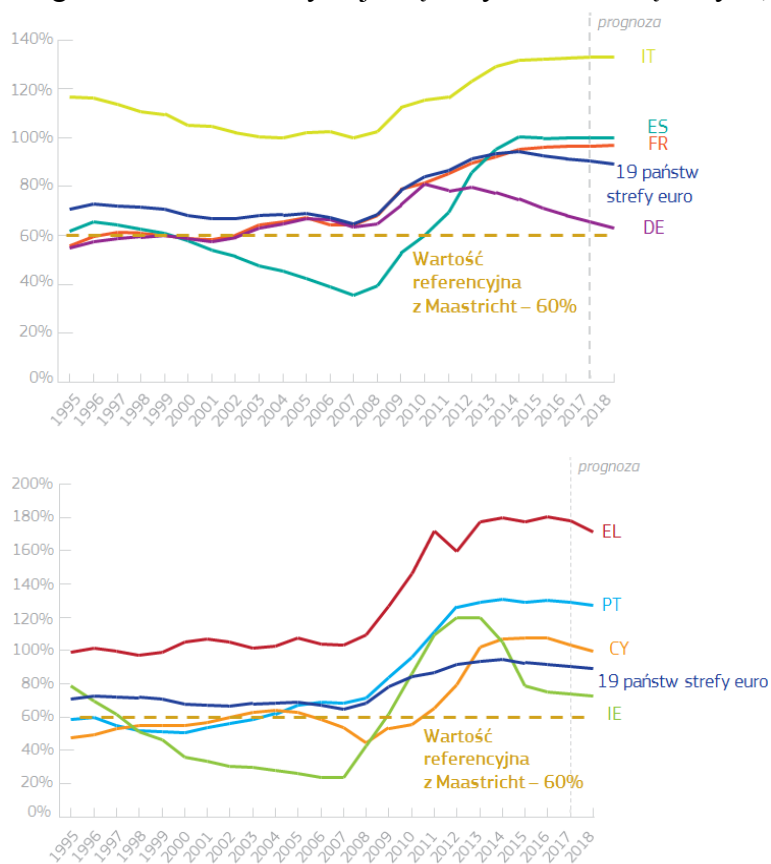
Źródło: Bank Światowy i Międzynarodowy Fundusz Walutowy, ostatnie dostępne dane

Kryzys doprowadził do znacznego wzrostu długu publicznego. W ostatnich latach tendencja ta została zahamowana i wysokość długu zaczęła się na ogół zmniejszać. Obecne poziomy

długu publicznego wciąż są jednak wysokie i tylko kilka państw członkowskich osiągnęło dotychczas znaczącą ich redukcję.

Zmiany wskaźnika długu publicznego

Dług brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych, wyrażony jako % PKB

Źródło: Komisja Europejska